

18/51

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 17 november 2018 door mevrouw A, hierna te noemen klaagster, ingediende klacht tegen mevrouw drs. B, hierna te noemen verweerster, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen, en ingeschreven in het NIP-register psycholoog NIP.

I Het verloop van de procedure

Het College heeft kennis genomen van:

- het klaagschrift d.d. 17 november 2018;
- het aanvullend klaagschrift d.d. 3 december 2018;
- De e-mail van klaagster van 22 december 2018 met een aanvulling op de klacht;
- het niet inhoudelijke verweerschrift met de bijlagen van 8 januari 2019;
- de brief van de secretaris van het College aan klaagster van 21 januari 2019 waarbij het verweerschrift werd doorgestuurd met het verzoek kenbaar te maken of klaagster de klacht wil doorzetten of intrekken;
- Het e-mailbericht van klaagster van 23 januari 2018 dat zij de klacht wil doorzetten;
- De brief van de secretaris van het college aan verweerster met het verzoek om nu inhoudelijk verweer te voeren;
- Het aanvullend verweerschrift van 13 februari 2019;
- De brief van klaagster van 11 april 2019 met de bijlagen, bij het NIP binnengekomen op 12 april 2019, waarin zij onder andere laat weten niet op de zitting te zullen verschijnen;
- De pleitnota door verweerster overgelegd ter zitting;
- De brief van de secretaris van het College aan verweerster van 29 april 2019 met het verzoek te reageren op deze brief;
- De brief van verweerster van 8 mei 2019 met de gevraagde reactie;
- De brief van de secretaris van het College van 5 juni 2019 waarin aan partijen wordt medegedeeld dat er binnen 8 weken een uitspraak in de zaak zal volgen.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 17 april 2019, waarbij klaagster (naar later bleek met bericht) afwezig was. Verweerster was aanwezig en werd vergezeld door de heer C. Tevens was aanwezig haar echtgenoot, de heer D.

Ter zitting is door de secretaris met klaagster gebeld waarom zij niet aanwezig was. Klaagster heeft hierop geantwoord dat zij op 11 april 2019 een brief naar het NIP had verzonden waar dit onder meer in staat vermeld.

Ter zitting is hierover afgesproken met verweerster dat zij – indien noodzakelijk – na de zitting in de gelegenheid gesteld zou worden op de brief te reageren.

De brief is pas na de zitting op het bureau van het NIP terug gevonden.

De zaak is vervolgens aangehouden en nadat de reactie van verweerster op de brief van klaagster was binnengekomen, is de zaak door het College opnieuw in raadkamer besproken met medeneming van deze nieuwe gegevens. Vervolgens is besloten een beslissing op de klacht te geven nu het College zich inmiddels voldoende geïnformeerd acht.

II De feiten

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan.

- a. Klaagster was samen met haar echtgenoot E gedurende tientallen jaren cliënt van mevrouw drs. F (hierna te noemen de therapeut). Klaagster was daarnaast tot aan haar pensioen in 2001 gedurende 17 jaar werkzaam als secretaresse voor de therapeut.
- b. De therapeut had een psychologisch adviesbureau te M (hierna te noemen de praktijk). In 2008 is de praktijk verhuisd naar N.
- c. Verweerster is psycholoog NIP en Gz-psycholoog en is werkzaam in haar praktijk te Q. Zij heeft bij de therapeut de opleiding gevolgd tot Gestalt-therapeut. Ook heeft verweerster bij de therapeut supervisie en coaching gevolgd. Daarnaast volgde verweerster groepstrainingen en workshops.
- d. In 2007 is de echtgenoot van klaagster overleden. Klaagster is in 2008 gestopt met haar contacten met de therapeut.
- e. In juli 2018 is de therapeut overleden. Delen van de praktijk van de therapeut zijn vervolgens voortgezet door de Stichting P (hierna te noemen de Stichting).
- f. Klaagster heeft haar dossier en dat van haar overleden echtgenoot opgevraagd bij de Stichting. De Stichting heeft hierop geantwoord dat haar verzoek is doorgestuurd naar verweerster die (op verzoek van de erven) de dossiers in beheer heeft. De dossiers bevinden zich in de praktijkruimte van de therapeut te N inmiddels in gebruik bij de Stichting. Verweerster heeft klaagster vervolgens haar eigen dossier toegestuurd. Het dossier van de overleden echtgenoot heeft verweerster (na overleg met het NIP) niet aan klaagster gestuurd.
- g. Op 29 oktober 2018 heeft klaagster bij verweerster een verzoek ingediend het dossier van haar overleden echtgenoot te vernietigen.
- h. Verweerster heeft hierop gereageerd bij brief van 21 november 2018 waarin staat vermeld dat zij informatie heeft ingewonnen bij de specialist beroepsethiek van het NIP en dat hieruit volgt dat het haar niet is toegestaan dit dossier te vernietigen nu het vernietigingsrecht een hoogstpersoonlijk recht van de cliënt betreft.
- i. Bij e-mail van 15 december 2018 heeft klaagster aan verweerster geschreven dat ze is geschrokken van de aanpak van het NIP wat betreft de door haar ingediende klacht. Het was haar bedoeling niet verweerster maar de Stichting aan te spreken op het niet veilig opslaan van de dossiers. Zij vraagt vervolgens aan verweerster haar gerust te stellen wat betreft de opslag van de dossiers.
- j. Bij brief van 18 december 2018 heeft verweerster aan klaagster geantwoord dat het dossier van haar echtgenoot alleen bij haar in beheer is en zich in een vergrendelde dossierkast bevindt in een afgesloten ruimte. De Stichting heeft hier niets mee te maken. Klaagster hoeft zich over de veiligheid van de opslag van het dossier volgens verweerster dus geen zorgen te maken. Verweerster verzoekt klaagster daarom de klacht in te trekken.
- k. Klaagster heeft vervolgens desgevraagd aan het College van Toezicht laten weten de klacht te willen handhaven.

III Het standpunt van klaagster en de klacht

De klacht houdt in, zakelijk weergegeven, dat verweerster in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen:

1. De dossiers worden door haar op een onveilige manier beheerd omdat deze voor allerlei personen toegankelijk zijn;
2. Zij wil het dossier van de overleden echtgenoot van klaagster ondanks het verzoek van klaagster daartoe niet vrijgeven en evenmin vernietigen;
3. Zij was een mede-clieënt van de echtgenoot van klaagster en kan in die hoedanigheid geen dossiers van hem in beheer hebben omdat sprake is van belangenverstrengeling.

Klaagster stelt hiertoe dat zij belanghebbende is nu zij zich (ook) verantwoordelijk voelt voor het dossier van haar overleden echtgenoot. Verweerster heeft als beheerder op afstand volgens klaagster geen controle over wie welke dossiers inkijkt. De dossiers liggen namelijk in een voor iedereen toegankelijke ruimte in kasten die niet op slot zijn. Daarnaast was verweerster mede-therapiegenoot van klaagster en haar echtgenoot. Klaagster betreurt het dat verweerster het dossier van haar overleden echtgenoot niet vrijgeeft of vernietigt waardoor zij de privacy van haar overleden echtgenoot en dus ook van haarzelf niet kan beschermen.

IV Het standpunt van verweerster

Verweerster heeft ter zitting primair aangevoerd dat klaagster niet ontvankelijk is in de klacht. Klaagster is geen cliënt van haar geweest en haar echtgenoot evenmin. Daarnaast wil klaagster volgens verweerster niet klagen. Het College van Toezicht had de brieven van klaagster daarom niet zomaar als klacht in behandeling mogen nemen.

Verweerster heeft de klacht subsidiair gemotiveerd betwist.

Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht zal daarop in het onderstaande nader worden ingegaan.

V De overwegingen van het College

Wat betreft de ontvankelijkheid:

V.1. Ingevolge artikel 2.1.3 van het Reglement voor het Toezicht neemt het College van Toezicht geen klacht in behandeling als de klager daarbij geen belang heeft. Klager wordt geacht belang te hebben wanneer hij voldoet aan de begripsomschrijving van de betrokkene zoals vastgelegd in de Beroepscode.

V.2. In artikel 1.2 van de Beroepscode wordt het begrip betrokkene als volgt gedefinieerd: Elke persoon die direct of indirect is betrokken bij het beroepsmatig handelen van de psycholoog of die daardoor in zijn belangen wordt geraakt: zoals de cliënt, de partner en naaste verwanten van de cliënt, de opdrachtgever, collega, student, proefpersoon, et cetera.

V.3. Het College is van oordeel dat klaagster, anders dan verweerster aanvoert, aangemerkt kan worden als betrokkene. Dat klaagster en haar echtgenoot geen cliënten waren van verweerster leidt niet tot de conclusie dat klaagster daardoor geen betrokkene is. Het begrip betrokkene dat in de code staat betreft een bredere groep dan alleen cliënten. Daarbij komt dat verweerster spreekt over het door haar gevoerde “collegiale beheer” van dossiers uit de voormalige praktijk van de therapeut. Dit beheer kan worden gedefinieerd als beroepsmatig handelen in de zin van artikel 1.1 van de code. Verweerster is immers door de erven hiervoor aangezocht in haar kwaliteit van psycholoog nu op deze dossiers het beroepsgeheim rust en waarvan verweerster overigens ook zelf uitgaat in haar contacten met klaagster betreffende het dossier van haar overleden echtgenoot.

V.4. Dat klaagster niet wil klagen en haar brieven niet als klacht aangemerkt hadden mogen worden, is naar het oordeel van het College evenmin juist.

Bij brief van 3 december 2018 spreekt klaagster met zo veel woorden van een klacht.

Vervolgens heeft verweerster in haar brief van 18 december 2018 aan klaagster en in haar eerste verweerschrift zélf de suggestie gedaan dat klaagster mogelijk niet wil klagen en of zij aan het NIP wil laten weten dat zij de klacht op alle onderdelen intrekt indien dit juist is.

In een mail van 23 januari 2019 heeft klaagster hierop geantwoord aan het College dat haar ongerustheid over de bewaarwijze van de dossiers alleen maar is gegroeid.

Het College van Toezicht vat deze mededeling van klaagster op als de wil tot het doorzetten van de klacht. Indien een klacht wordt ingediend tegen een psycholoog wordt deze op onafhankelijke wijze behandeld door het College van Toezicht. Een inhoudelijke verheldering hierover is, anders dan

verweerster stelt, niet nodig, nu uit artikel 38 van de Beroepscode blijkt dat psychologen hun medewerking aan de behandeling van een klacht dienen te verlenen.

Wat betreft de inhoud van de klacht:

V.5. Het College van Toezicht is van oordeel dat onvoldoende vast is komen te staan dat de dossiers op een onveilige manier worden beheerd omdat deze, zoals klaagster stelt, voor allerlei personen toegankelijk zijn (klachtonderdeel 1).

Klaagster heeft op dit punt aangevoerd dat de dossiers in kasten liggen die niet op slot kunnen, er een grote afstand is tussen de woonplaats van verweerster en de plek waar de dossiers liggen opgeslagen, dat verweerster geen zeggenschap heeft over de secretaresse die bij een deel van de dossiers kan en dat de ruimten waar de dossiers liggen voor meerdere doeleinden worden gebruikt waardoor er geen controle is wie in welke dossiers kijkt.

Verweerster heeft aangevoerd dat het slechts papieren dossiers betreffen, de dossiers in twee afgesloten dossierkasten zitten in een afgesloten archief-bergruimte en dat zij sinds december 2018 als enige de sleutels heeft van die kasten omdat de voormalige secretaresse van de therapeute uit dienst is. Onder deze omstandigheden kan het College niet vaststellen of de dossiers op onveilige wijze worden beheerd, omdat aan het woord van de één niet meer geloof kan worden gehecht dan aan het woord van de ander. In gevallen als deze is het vaste tuchtrechtspraak dat het verwijt van klaagster niet gegrond kan worden bevonden. Dit oordeel berust niet op het uitgangspunt dat het woord van klaagster minder geloof verdient dan dat van verweerster, doch op de omstandigheid dat voor het oordeel of een bepaalde verweten gedraging van de aangeklaagde tuchtrechtelijk verwijtbaar is, eerst moet worden vastgesteld welke feiten daaraan ten grondslag gelegd kunnen worden. Dit klachtonderdeel is derhalve ongegrond.

V.6. Het College is voorts van oordeel dat verweerster aan klaagster de afgifte en vernietiging van het dossier van haar overleden echtgenoot heeft kunnen weigeren.

Het beroepsgeheim eindigt in het algemeen niet bij het overlijden van de cliënt. Nabestaanden hebben dan ook (meestal) geen recht op inzage in het dossier van een overledene. In dit geval zijn er geen concrete aanwijzingen voor een uitzondering op deze hoofdregel op grond waarvan de toestemming van de overleden echtgenoot van klaagster voor afgifte of vernietiging mag worden verondersteld. Hierbij komt dat gelet op het overwogene onder V.5. niet vast is komen te staan dat de dossiers thans op een onveilige manier worden beheerd door verweerster. Klachtonderdeel 2 is gelet op het voorgaande eveneens ongegrond.

V.7. Betreffende klachtonderdeel 3 inhoudende dat verweerster als mede-cliënt geen dossier van de echtgenoot van klaagster (en van andere oud-cliënten) in beheer kan hebben, geldt het volgende. Artikel 52 van de Beroepscode dat handelt over het vermijden van het vermengen van professionele en niet-professionele rollen (waarvan hier mogelijk sprake is) luidt als volgt:

“Psychologen vermengen geen professionele en niet-professionele rollen die elkaar zodanig kunnen beïnvloeden dat zij niet meer in staat kunnen worden geacht een professionele afstand tot de betrokkene(n) te bewaren of waardoor de belangen van de betrokkene(n) worden geschaad.”

Uit de stukken en hetgeen verweerster ter zitting heeft aangevoerd blijkt dat klaagster, verweerster en haar inmiddels overleden echtgenoot langer geleden mogelijk samen in een therapiegroep, workshop of groepstraining voor echtparen hebben gezeten.

Onvoldoende aannemelijk is hiermee dat bevindingen over individuele personen door de therapeute in dossiers van de betreffende cliënten zijn genoteerd nu steeds sprake was van groepsprocessen. Daarbij komt dat verweerster onweersproken heeft aangevoerd dat de trainingen van de therapeute meer te maken hadden met zelfontplooiing en coaching dan met pathologie en genezing.

Het College is gelet op deze omstandigheden van oordeel dat verweerster - als groepsgeenoot - het collegiaal beheer van het dossier van klaagster en de man van klaagster op zich heeft kunnen nemen. Niet gebleken is dat hierdoor, zoals klaagster stelt, het beroepsgeheim zou zijn geschonden waardoor de belangen van de echtgenoot van klaagster (en klaagster zelf) zijn geschaad.

Nu ook overigens niet is gebleken van klachtwaardig handelen door verweerster, komt het College tot de slotsom dat de klacht in al zijn onderdelen ongegrond is.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart de klacht ongegrond.

Aldus gewezen op 5 juni 2019

door:

mr. J.P. Fokker, voorzitter,
mr. E.A.M. Driessen, secretaris,
mr. drs. M.J. Ariëns,
dr. ing. J.A. Damen,
dr. G.T.M. Mooren,
leden

en ondertekend door de voorzitter,

J.P. Fokker.